

مدرسه اسلامی هنر پژوهش‌های علمی در زمینه‌ی «فقه هنر» را با تأسیس لجنه‌ای فقهی متشکل از برخی اساتید حوزه علمیه و اصحاب استفتای بیوت مراجع معظم، در سال ۱۳۸۸ آغاز کرده و این تلاش را در زمره فعالیت‌های اصلی‌اش قرار داد. نتایج این پژوهش‌ها طی شش سال در قالب درس خارج فقه در مدرسه فیضیه به طلاب علاقه‌مند عرضه گردیده تا به تدریج جریانی در حوزه علمیه برای تفقه در موضوعات هنری شکل بگیرد.

انتشار دو جلد کتاب از تقریرهای دروس خارج در باب «فقه مجسمه و تصویر»، «فقه غنا و موسیقی» و نیز کتاب «مجموعه گفتگوها در باب فقه هنر» از آثار این مجموعه است که براساس استنباط‌های ضابطه‌مند، رویکردی انتقادی نسبت به فتاوی‌ مشهور و نتایجی گره‌گشا نسبت به هنر دارد. انتشار این سه کتاب به عنوان پیش همایش، موجب شد مقدمات هم‌اندیشی‌های گسترده‌تر با موضوع «فقه هنر» فراهم آید تا این که سرانجام شورای علمی همایش فقه هنر به ریاست آیت‌الله علیدوست و از ابتدای اردیبهشت ۱۳۹۴ تشکیل گردید.

دبیرخانه همایش ملی فقه هنر تا کنون دو همایش مهم و تأثیرگذار را به صورت دوسالانه (دی‌ماه ۹۴ و دی‌ماه ۹۶) برگزار کرده است و طبق برنامه، همایش سوم را برای دی‌ماه ۹۸ در دستور کار دارد. اما کلان پروژه فقه هنر که همایش فقه هنر را نیز به عنوان پیشانی فعلی فعالیت‌های خود دارد، اهداف زیر را دنبال می‌کند:

۱. شناخت و تحقیق فقهی مسائل هنری

۲. تربیت پژوهشگر در حوزه فقه هنر

۳. تربیت مدرس برای مقاطع تحصیلی عالی در فقه هنر

۴. تولید و گسترش مرزهای دانش در فقه هنر

۵. به روز رسانی و کاربردی کردن فقه شیعه در موضوعات هنری

۶. پاسخ‌گویی به مراجعات اهل هنر در مسائل فقهی

۷. حل مشکلات حکومت اسلامی در زمینه هنر

بر اساس چارچوبی که کلان پروژه فقه هنر ترسیم کرده، دو شاخه از مسائل و خلاءهای کلان در این حوزه مطالعاتی تشخیص داده شده است: یکی مسائل مربوط به روش‌شناسی و موضوع‌شناسی و گستره‌شناسی و ... که تحت عنوان «فلسفه فقه هنر» گنجانده می‌شود. دیگری مسائل مربوط به فروعات قدیم و مستحدث که احکام سابق، نیازمند بازپژوهی و مسائل جدید نیز در طیفی وسیع، محتاج تحقیق هستند.

بازپژوهی‌ها می‌تواند در قالب حاشیه‌هایی بر متون موجود یا در قالب تأملات مبنایی‌تر شامل بستر تاریخی و شرایط صدور احکام منصوص و ... انجام بگیرد. مسائل مستحدث نیز چه در قالب مدیوم‌های جدید هنری (مانند سینما) و چه در قالب موضوعات جدید هنرمحور (مانند جنسیت و هنر، آزادی و هنر، حکومت و هنر، و ...) قابل دسته‌بندی و پژوهش‌اند.

بدین ترتیب نمونه‌ای از خلاءهای مورد نیاز پژوهشی که طی چند سال توسط شورای علمی فقه هنر با مشارکت و مشورت آیت‌الله علیدوست، آیت‌الله فاضل لنکرانی، آیت‌الله سید مصطفی محقق داماد، آقای دکتر حکمت‌نیا، مرحوم آقای دکتر قربان‌نیا، آقای دکتر مقدادی، و ... تدوین شده، به قرار زیر است:

✓ فلسفه فقه هنر

چیستی هنر و رفتار هنری (با نگاه به معیار مواجهه فقهی)

گستره شریعت و هنر

روش‌شناسی فقه هنر

روش‌شناسی حلّ تزااحمات در فقه هنر

زمان‌مندی احکام منصوص هنر

عناوین پایه در فقه هنر

مبنای انسان‌شناختی فقه هنر

اصول و قواعد فقه هنر

کارکردگرایی، اسم‌گرایی، و هویت‌گرایی در موضوعات فقه هنر

جایگاه عرف در فقه‌هاست هنر
هویت‌شناسی تعینات هنری در نصوص دینی
آثار هنری شریعت‌بنیاد در تاریخ و تمدن اسلامی
...

✓ فقه آثار و رفتار هنری

بررسی استفاده از تعینات هنر در اماکن و شعائر اسلامی
تأثیر جنسیت در احکام هنر
فقه هنر و فهم تراحم‌ها
آزادی رفتار هنری و حدود آن
حقوق و تکالیف هنرمند
نقش انگیزه و محتوا در احکام هنر (به ویژه موسیقی)
مالکیت آثار هنری
هنر درمانی
نقش حمایتی حکومت در هنر
نقش ممیزی حکومت در هنر
نقش تقنینی حکومت در هنر
نقش سیاست‌گذاری حکومت در هنر
حکومت، هنر، و فتوای معیار
نقش چالش‌های بین‌المللی در احکام هنر

...